

Josep Pla i els escriptors catalans d'avui

Molt poques coses recordo ara de l'acte de lliurament de premis del "I Concurs Literari Josep Pla", sessió que va tenir lloc el dia setze de març de 1976 a la Biblioteca Pública, de Palafrugell. El que m'ha quedat imprès a la memòria amb més força fou l'actitud (crec que fingidament modesta) de l'escriptor davant les cambres de la televisió, envers els alumnes guanyadors del certamen, i en escoltar les paraules d'elogi que jo li vaig dirigir. Si, també recordo altres moments, com la dura crítica d'en

deia que "de cap manera", però tot seguit mirava a Josep Vergés (l'editor que, segons en Pla, paga poc, però paga) i el gerent d'Edicions Destino li ho demanava en nom de les "public relations". Quan, en fi, jo subratllava la importància, per a les lletres catalanes, de la tan digna i gegantina tasca literària d'en Pla, l'escriptor assolía una posa de mig enfadat, i exclamava:

—Bah! bah! Això són històries! Deixi's de "collonades", home!

De fet, les úniques lloances que rebia amb assentiments ostentosos eren les adreçades a l'entranyable amic de sempre, al seu compatriota palafrugellenc Josep Vergés.

* * * * *

Ja fa un temps que s'han atorgat els premis del "II Concurs Literari Josep Pla", donació que se celebrà el dia sis de maig d'enguany. L'acte fou semblant a l'anterior, llevat que hi assiti força més gent i a la sala no s'hi cabia. A l'èxit de la vetllada hi col·laborà en Francesc Candel, que va parlar-nos d'un problema que coneix a fons: la immigració a Catalunya. Però a l'autor d'*Els altres catalans* ens hi referirem en una altra oportunitat. Es pot dir, doncs, que el comportament de Josep Pla fou una reproducció del de l'any passat, menys en un detall significatiu: l'homenot s'emocionà quan penetrant a la sala tots —i sobre tots la joventut— el van aplaudir amb calor.

Per la meua part, vaig xerrar una mica amb ell a l'entrada i a la sortida de la sessió. Em va sorprendre que, de cop i volta, m'engegués:

—Cregui'm, el país trontolleja d'una forma infecta, i vostè faci cas de socialistes i comunistes i ja m'ho sabrà dir. A aquesta gent sols els interessa els diners dels incauts; us deixaran les butxaques ben buides. "Cuidado, cuidado"!

Com en trobades precedents, vaig preferir canviar de tema, i li enceto la pregunta de quin és, per a ell, el millor escriptor espanyol del segle vint. Automàticament, em respondria:

—Ridruejo; no li càpiga dubte. Ridruejo. Llegeixi vostè les seves memòries i se n'adonarà que li dic la veritat.

—I en llengua catalana? —el forço.

—En llengua catalana, ningú.

Si no vaig confós, a aquell torejador d'antany anomenat Rafael Guerra "Guerrita", o simplement "El Guerra", li varen preguntar un dia quin torero del seu temps era el més bo. Contestà: "Ningú, i després de ningú, jo." Em convenço que Josep Pla pensa el mateix: "No n'hi ha cap, d'escriptor català, que valgui res; però jo sóc el menys dolent de tots..."

Pla contra Fraga Iribarne, al qual considerava llavors un polític vergonyós com a tal polític. Però, repeteixo, el que retinc avui és el gest malhumorat, i alhora paradoxalment irònic i divertit, de l'autor d'*El quadern gris*.

Quan les cambres de la televisió l'enfocaven, feia com si no ho volgués, encara que tampoc no s'apartava massa de l'aparell. Quan els vaillets, amb els llibres a les mans, s'acostaven per tal d'obtenir la seva signatura en algun dels volums de l'*Obra Completa*, de bell antuvi

Josep Maria Balcells